



Finansinspektionens undersökning av Mifid

Vilka är våra erfarenheter?

Ann-Christine Ihrfelt
ann-christine.ihrfelt@fi.se
2009-05-04

www.fi.se/mifid

Undersökningsresultat

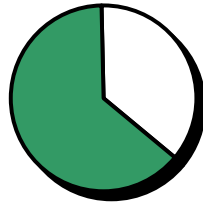
- Företagens anpassning är generellt sett god.
- Vissa avvikelser i tillstånd och anpassning till Mifid-reglerna.
- Vår granskning leder till en bättre dialog mellan FI och företagen.

Undersökta områden

Undersökningen har omfattat platsbesök på 106 företag, varav 25 banker

- Tillstånd
- Dokumentation
- Klagomål
- Regelefterlevnad
- Riskhantering
- Intressekonflikter
- Incitament
- Handel
- Information till kund
- Penningtvätt
- Transaktionsrapportering
- Egna affärer –
misstänkta transaktioner

Värdepapperstillstånd



- Företagets tillstånd ska spegla den verksamhet som bedrivs. Övriga tillstånd ska återkallas.

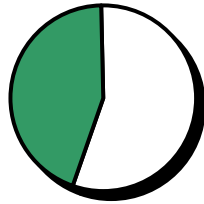
SYNPUNKTER

- Företag har huvud- eller sidotillstånd för vilka ingen verksamhet bedrivs.
- Tillstånd används enbart i filialen.

Avtal med tredje part

- Om ett värdepappersbolag lägger ut viss verksamhet (outsourcing) av väsentlig betydelse krävs ett uppdragsavtal.
- Anknutna ombuds verksamhet.
- FI förtydligar gränsdragning mellan marknadsföring och förmedling.

Regelefterlevnad



- Regelfunktionen ska ansvara för att kontrollera att företagets rutiner för regelefterlevnad är lämpliga och ändamålsenliga.

SYNPUNKTER

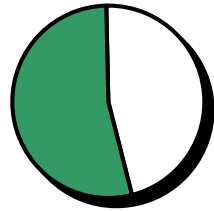
- Regelfunktionen saknar kontrollmoment i sitt arbete.
- Regelfunktionen är inte oberoende.
- Riktlinjerna är för allmänt hållna.



FI anser att:

- Företagens riktlinjer ska vara anpassade till respektive företags verksamhet och organisation.
- Det ökade kontrollansvaret kan medföra behov av fler resurser.
- Större företag bör placera regelfunktionen i separata enheter.
- Det är olämpligt att lägga ut regelfunktionens kontrollaktiviteter på internrevisionen.

Hantering av intressekonflikter



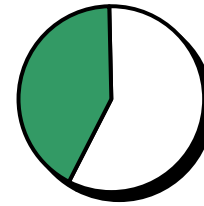
- Företaget ska identifiera och hantera intressekonflikter för att förhindra att kunders intressen påverkas negativt.

SYNPUNKTER

- Kartläggning av potentiella intressekonflikter saknas.
- Det framgår inte alltid hur identifierade intressekonflikter hanteras.
- Intressekonflikter ska hanteras i den mån det är möjligt.

Passandebedömning

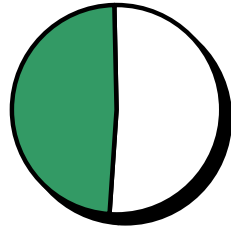
- Syftet är att förhindra att oerfarna konsumenter investerar i finansiella instrument som de inte förstår.
- Företagen ska bedöma om kunden har nödvändiga förkunskaper.
- Vid behov ska avrådan göras.



SYNPUNKTER

- En del företag har tolkat det som att det räcker med att informera om produkterna i förväg och att kunderna därefter har tillräcklig kunskap.

Lämplighetsprövning



- Nödvändig information om kundens ekonomi, erfarenheter, förkunskaper och investeringsmål ska samlas in i samband med investeringsrådgivning och diskretionär förvaltning.

SYNPUNKTER

- Det saknas dokumenterad koppling mellan råd och kunduppgifter.
- Dokumentation för kunder som ingått avtal med företagen före den 1 november 2007 uppfyller *inte* dokumentationskraven.



FI anser att:

- Bestämmelserna om lämplighetsprövning är tillämpliga på kunder som tillkommit före 1 november 2007.
- Uppdatering av kunduppgifter kan göras vid kommande rådgivningstillfälle.
- Kunder med pågående diskretionära uppdrag kan behövas uppdateras

Rådgivningsdokumentation vid mäklarbordet

- Vid investeringsrådgivning till konsumenter krävs lämplighetsprövning och särskilda kunskaper hos rådgivaren samt upprättande och utlämnande av dokumentation.
(FFFS 2007:16 16 kap §§ 9-18)

SYNPUNKTER

- Företagen har svårt att avgöra gränsdragning mellan rådgivning och "execution only" vid mäklarbordet.

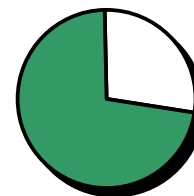


FI anser att:

- Rådgivning kan förekomma i samband med diskussion om finansiella instrument mellan mäklare och kund.
- Dokumentation bör upprättas så snart konsumenten har befogad anledning att uppfatta situationen som rådgivning.
- Dokumentation bör vara lätt åtkomlig så att uppföljning av rådgivningen kan göras.


Incitament

- Incitament är ersättningar i någon form till eller från en tredje part.
- Om incitament förekommer så måste
 - kunden informeras i förväg.
 - syftet vara att höja kvaliteten för kunden.
- Om företagen inte redovisar incitament i sin helhet kan de lämna en sammanfattning.



SYNPUNKTER

- Företagens sammanfattningar är för översiktliga.
- Företagen informerar inte om incitament som ges till tredje part.



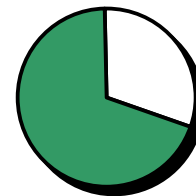
Fi anser att: innehållet i sammanfattningen bör anpassas till komplexiteten i företagets incitamentsstruktur.

Exempel:

- Vilka tjänster och produkter som omfattas av incitament.
- Aktuella parter som lämnar eller tar emot incitament.
- Villkor för hur incitament vanligtvis beräknas.
- Eventuella avvikelser.
- Information till kunden om dennes rätt att få exakta uppgifter om incitament enligt 12 kap 2 § FFFS 2007:16.

Rutiner för handel

- Rutiner på plats men begränsad möjlighet till tillämpning.
- Hantering och information om limitorder.
- Publicering av kursinformation.



SYNPUNKTER

- Avsaknad av förteckning över motparter och tillförlitliga handelsplatser.

Mifid och primärmarknadstransaktioner

- Primärmarknadstransaktioner faller in under Mifid.
- Regelverkets tillämplighet beror på om det uppstår ett kundförhållande i samband med transaktionen.



MiFID och primärmarknadstransaktioner (forts)

Graden av kundförhållande kan påverkas av:

- förekomst och art av eventuella åtaganden,
- i vilken mån värdepappersföretaget förväntas agera för investerarens räkning,
- kommunikationen mellan två parter,
- i vilken mån värdepappersföretaget kategoriserar investeraren,
- i vilken mån värdepappersföretaget tillhandahåller finansiella tjänster,



MiFID och primärmarknadstransaktioner (forts)

- Befintliga kunder omfattas alltid av kundförhållande.
- Administration i samband med företrädesemissioner innebär normalt inget kundförhållande.
- Administration i samband med emission utan företrädesrätt kan innebära ett kundförhållande.
- Marknadsföring och distribution av komplicerade produkter.
- Viktigt att upplysa investeraren.



Uppföljning av undersökningen

- Slutskrivelse
- Uppföljande besök
- Tillståndsuppföljning

Tillsyn framöver

- Tillsyn av svenska företags filialer i EU, s.k. hemlandstillsyn.
- Tillsyn av försäkringsförmedlare som distributörer av finansiella instrument.
- Fortsatt normgivning, bl.a. inom ramen för den Europeiska värdepapperstillsynskommittén CESR.
- Riktade undersökningar, t. ex. regler om bästa orderutförande.

FI:s önskelista!

- Fortsätta att stärka regelfunktionens oberoende och förfina dess kontrollrutiner.
- Kartlägga intressekonflikter.
- Löpande anpassa incitament och orderutförande till kommande normgivning och marknadsutveckling.
- Fortsätta att förbättra lämplighets- och passandeprövningar.
- Bevaka att uppdragsavtal upprättas och att tillstånd återkallas/söks vid verksamhetsförändringar.
- Se över att filialer och anknutna ombud är Mifid-anpassade.

